

**Meerkikker (*Pelophylax ridibundus kurtmuelleri*) in Lefkas, Griekenland.
(Foto: Maarten Gilbert)**

In het natuurlijke verspreidingsgebied komen zulke sterk genetisch gemixte populaties niet voor. De meerkikkers hebben er duidelijk geen last van: de geïntroduceerde populaties zijn in staat om zich heel snel uit te breiden.

Vraatzucht, ziekten en hybridisatie

De meerkikker geldt als een van de belangrijkste invasieve amfibieën. Kikkers eten alles wat in hun mond past – en de meerkikker heeft een behoorlijk grote bek. Geïntroduceerde meerkikkers concurreren niet alleen met, maar kunnen ook jagen op inheemse amfibieën. In een deel van het Limburgse invasiefront komen bijvoorbeeld sterk bedreigde amfibieën voor, zoals de geelbuikvuurpad en de vroedmeesterpad, die overlast zouden kunnen ondervinden van exotische meerkikkers. Geïntroduceerde meerkikkers kunnen ook amfibieënziekten zoals de schimmelziekte chytridiomycose verspreiden. Nu het meerkikkerfront ook onze inheemse groene kikkers bereikt, moet bovendien met hybridisatie rekening worden gehouden, omdat inheemse groene kikkers met uitheemse meerkikkers zullen paren.

Wetenschappers en beleidsmakers pleiten al langer om de import van levende meerkikkers aan banden te leggen of in ieder geval beter te reguleren. Onlangs zijn de meerkikker en de poolkikker op CITES bijlage II geplaatst met als doel de internationale handel in vooral kikkerbilen te reguleren. Nu de omvang van de meerkikkerinvasie in Nederland in kaart is gebracht, is het van belang om de impact te bestuderen en mitigatiestrategieën te formuleren. Hoe krijgen we exotische meerkikkers onder controle?

Meer informatie

Het artikel [The invasive marsh frogs advancing into the Netherlands carry a diverse mix of mtDNA](#) is verschenen in het wetenschappelijke tijdschrift *Amphibia-Reptilia*.

Ben Wielstra & Anagnostis Theodoropoulos, Instituut Biologie Leiden, Leiden Universiteit & Naturalis Biodiversity Center; Tariq Stark & Richard Struijk, RAVON

Van de regen in de... zon!

Vrijdagochtend 27 juni 2025, 7 uur. Het regent pijpenstelen en het lijkt voorlopig ook niet droog te worden. Vandaag hebben Tariq, Kris en ik afgesproken om het nieuwe traject, dat het oude traject 'de Takkenhoogte' (Drenthe) binnen het NEM Meetprogramma Reptielen vervangt, eens samen te lopen. Het oude traject, dat zelfs in de veldhandleiding genoemd wordt, is afgesloten door de aanwezigheid van kraanvogels. Het nieuwe traject bestaat uit een afwisselend terrein van heide met vochtige delen en veel accidentatie, stukken bos en het Meeuwenveen, een groot ven (pingo) met een duidelijke ringwal. Het is een van de weinige plekken in het Reestdal waar de heide rechtstreeks aan het beekdal grenst. Alle levensgemeenschappen van droge heidevegetaties tot kletsnatte dotterhooilanden komen hier voor. RAVON inventariseert er sinds 1995 een vast traject als onderdeel van het NEM Meetprogramma Reptielen.

Terug naar het aanstaande veldbezoek. Tariq zal zo wel een berichtje sturen om de inventarisatie op de Takkenhoogte te annuleren. Draai me nog maar eens om. Half acht; hmm, nog geen bericht. Zou hij de afspraak vergeten zijn? Toch maar opstaan om op tijd op de afspraaklocatie te kunnen zijn. Al lijkt de regen roet in het eten te gooien op een succesvolle inventarisatieronde. Onder een bewolkte hemel en laatste stuiprekkings van de regenbui treffen we Tariq om negen uur op de parkeerplaats Takkenhoogte. Enthousiast en optimistisch zoals alleen Tariq kan zijn, worden we begroet. "Natuurlijk gaan we het veld in. Als straks het zonnetje doorbreekt, vinden we vast wel wat. **Mark my words**". Zonnetje..., jaja... Het inventarisatiegebied bestaat uit geaccidenteerd terrein met begroeiing van droge en vochtige heide, buntgras en een droogvallend ven. De bezoeken in het voorjaar hebben diverse waarnemingen van levendbarende hagedis opgeleverd. Maar waar

**Op het nieuwe traject hebben we 10 adders en veel levendbarende hagedissen aangetroffen toen de zon doorbrak.
(Foto: Tariq Stark)**

zijn de adders? Het eerste uur liet de zon zich niet zien, evenmin enig reptiel dat de moeite nam de speurders tot wat opwindung te verleiden. Het is weer zo'n dag...

In de loop van de morgen wist de zon de bewolking te doorbreken en kwamen de levendbarende hagedissen tevoorschijn. En ook de eerste adder! Een hoogzwangere vrouwtje op een klein open plekje tussen de heidevegetatie. Dat die door Tariq werd gespot beschouwen we dan maar gewoon als beginnersgeluk. De rest van de ronde leverde nog veel interessante waarnemingen op. Volwassen levendbarende hagedissen, maar ook tien adders, waarvan het merendeel zwangere vrouwtjes. Opvallend, maar niet onverwacht, dat het aantal adders toenam in de nabijheid van het stroomdal van de Reest. De op korte afstand gelegen gradiënt van hoger gelegen droge heide naar de vochtige voedselrijke omstandigheden van het stroomdal, zorgen voor omstandigheden waarin de soort gedijt. Een wezenlijke bedreiging is de geïsoleerde ligging van populaties in dergelijke kleine gebieden. Kortom, de moeite om de populaties van beide soorten te blijven volgen!

Ronny Huls en Kris van der Wijk